

Näkymä majapaikan kattoterassilta

Koiranäyttelyjä ja lomailua **Kuubassa**

Teksti ja kuvat ULLA HENRIKSSON

Vuosisia asiaa pohdittuamme päätimme mieheni kanssa toteuttaa pitkäaikaisen haaveen matkustamalla marraskuussa Havannaan neljään kansainväliseen koiranäyttelyyn ja viettää samalla mukava loma.

Skyenterrieri kiinnosti paikallisia ja Sulosta tulikin aikamoinen julkkis – "Campeón Finlandes!"

Temme päätöksen keväällä 2018 ja silloin vielä ajattelimme, että matka- ja näyttelyvalmisteluilla ei ole kiire, olihan aikaa vielä puolisen vuotta.

Mukaan matkalle olivat lähdössä 5-vuotias skyenterrieri *Finnsky Steel "Sulo"* ja sen isovelji 10-vuotias pitkäkarvainen mäyräkoira *Sagotax Drömmare "Tenho"*. Molemmat koirat ovat tottuneita näyttelykävijöitä Suomessa ja lähimaissa. Koiranäyttelymatkoja on taitettu bussimatkoilla, omalla autolla, ja välillä on junnassakin matkattu, mutta lentomatka oli Sulolle ensimmäinen, eikä Tenhokaan ollut lentänyt kuin jotakin lyhyitä lentoja aiemmin. Pitkät lennot arveluttivat, vaikka koirien kanssa pitkiä lentomatkoja tehneet vakuuttelivatkin kaiken sujuvan koirien kannalta hyvin.

Matkan vaikein osuus

Suomesta ei marraskuussa ole suoria lentoja Havannaan, ja mahdollisissa välilaskupaikoissa koiria ei olisi ehtinyt tai saanut ottaa vaihdon aikana ulos, joten päätimme yöpyä mennessä Pariisissa ja näin taustaa koirien matka-aikaa.

Majapaikan löytäminen tuotti myös harmaita hiuksia. Kuubassa hotellit eivät hyväksy koiria asiakkakseen ja ns. kotimajoitukset eli *casa particularit* tarjosivat majoitusta paikallisen perheen kotona tai omistamassa asunnossa. Vasta viimeisten viikkojen aikana saimme majoituksen, joka tarjosikin kaiken sen mitä halusimme; ilmastoinnin, jääkaapin, oman kylpyhuoneen, riittävästi tilaa ja oleskelualueen ulkona.

Koirien maahantulomääräysten selvittäminen oli vaikeaa. Suomen Kuuban suurlähetystöön oli tullut vasta uusi lähettiläs, joka ei ollut vielä perehtynyt koiria koskeviin säännöksiin. Ensimmäisessä ohjeessa sain vain, että koirien tulee olla terveitä ja tarkennuksia kysyessämme lisättiin, että niillä tulee olla rokotukset kunnossa. Sitä mitä rokotuksia vaaditaan ei osattu sanoa. Kysyimme samaa myös Kuubasta, ja vastaukset olivat samoilla linjoilla, vaikka sieltä tosin osattiin jo sanoa, että rabiesrokotteiden tulee olla voimassa. Tätä kyselyrumbaa jatkoimme ja kohdistimme eri paikkoihin aivan (molemmiin puoliseen) ärsyyntymiseen saakka. Mikäli lentomatkat eivät olisi olleet jo maksettuina, tässä vaiheessa matka olisi peruttu.

Kymmenien kyselyjen ja turhautumisten jälkeen sovimme terveystodistukset laativan eläinlääkärin kanssa, että koirille

annetaan joka tapauksessa kaikki ne rokotukset ja loislääkitykset millä niitä voi mahdollisilta tartunnoilta suojata. Myös hän yritti selvittää Kuuban maahantulomääräyksiä, siinä kuitenkin onnistumatta. Sovimme, että haemme kaiken "mahdollisesti tarvittavan" ennen matkaa ja näin kävimme kaiken kaikkiaan viisi kertaa kaupungin eläinlääkärillä hake-massa rokotuksia, niiden tehosteita, loishäätöjä, terveystodistuksia ja matkaa ajatellen lähes yhtä tärkeitä: pyöreitä leimoja terveystodistuksiin ja passeihin.

Sitten saimme Kuuban lähetystöstä viestin, jossa meitä ohjeistettiin hankkimaan koirille viralliset terveystodistukset viisumeja varten alle 30 vrk ennen matkaa, ja sen jälkeen ne piti käydä hyväksyttäväksi notaarilla ja sitten toimittaa Helsinkiin ulkoministeriön hyväksyttäväksi, ja sen jälkeen ne täytyi toimittaa Kuuban suurlähetystöön, jossa lähettiläs hyväksyisi kaikki edelliset ja myöntäisi koirille viisumit Kuuban kahden viikon matkaa varten. Sulon kasvattaja Carina Kitti auttoi meitä juoksuttamalla pape-reita ja koirien passeja ulkoministeriöön ja sieltä Kuuban suurlähetystöön, ja niin vain viisumit ehtivät meille ennen matkaa.

Kuuban kennelliitto järjestää Havannassa huhtikuussa ja marraskuussa neljä kansainvälistä koiranäyttelyä. Googlen avulla löysimme jotain tietoa aiemmista näyttelyistä, mutta mitään tietoa näyttely-saati valioitumissäännöistä emme löytäneet. Olimme ensin yhteydessä Kuuban Kennelliittoon, jossa meidät toivotettiin lämpimästi tervetulleiksi, ja kerrottiin toistuvasti, että heillä noudatetaan samoja FCI:n sääntöjä kuin muissakin jäsenmaissa. Koin jo itseni jankuttajaksi, kun kerta toisensa jälkeen perustelin kysymystäni sillä, että jokaisella maalla on kuitenkin omat näyttely- ja valioitumissääntönsä. Ehkä jankutuksesta oli hyötyä, sillä juuri ennen matkan alkua sain sähköpostilla näyttelysäännöt, tosin espanjaksi. Olimme jo tottuneet espanjan kieltä osaamattomina kommunikoimaan espanjaksi googlekääntäjän avulla, ja niin kääntyivät nämäkin säännöt suomeksi.

Ilmoittautumisen hoidin sähköpostin kautta heidän lomakkeellaan, joka oli samantapainen kuin meillä. Ilmoitin Sulon valioluokkaan ja Tenhon veteraaniluokkaan. Kuuban kennelliiton tapahtumavastaava *Marilyn Tubella* lähetti kuitenkin viestin, jossa ohjeisti ilmoittamaan molemmat koirat avoimeen luokkaan, koska valio- ja veteraaniluokissa ei jaeta sert-

tejä, joilla voi valioitua. Olin innoissani, tämä oli ensimmäinen kerta, kun sain jotain vinkkiä valioitumisesta. Niinpä tein uudet ilmoittautumiset ja nyt molemmat olivat avoimessa luokassa.

Koirien osallistumismaksu oli yhteensä 200 USD ja se tuli maksaa heille ennen näyttelyä, mikäli halusi koiransa tiedot näyttelyluetteloon. Ihmettelimme hieman maksun suuruutta, sillä kuubalaisen keskimääräinen kuukausipalkka on noin 15-20 USD. Suomalaisittain maksu oli kuitenkin pieni, vain 25 USD per näyttely. Ongelmaksi muodostui, että Suomesta ei voinut kauppasaarron vuoksi lähettää rahaa Kuubaan. Usean viikon ajan selvitimme mahdollisuuksia rahan lähettämiseen, kunnes saimme Kuuban lähetystöltä vinkin, mitä kautta rahat voisi yrittää lähettää. Aikamoisella riskillä koin lähettäväni rahat eteenpäin, mutta se onnistui, ja koirille myönnettiin osallistumisoikeudet kaikkiin neljään kansainväliseen koiranäyttelyyn.

Kohti Havannaa

Matkan järjestely oli matkan vaikein osuus ja näin jälkikäteen ajatellen kaikki oli kuitenkin vaivan arvoista. Ja sen jälkeen ei enää muita vaikeuksia juuri koettukaan.

Lähdimme matkaan Oulusta ja lento kohti Pariisia lähti iltapäivällä Helsinki-Vantaan lentoasemalta. Olimme iloisin yllättyneitä, kun Sulon kasvattaja Carina saapui saattamaan meidät matkaan. Koirat olivat tapansa mukaan rauhallisia ja matka alkoi mukavissa tunnelmissa. Pariisissa koirat saapuivat saattajan kulljettamana matkatavara-aulaan, eivätkä näyttäneet olevan matkasta moksiskaan. Seuraavana päivänä matka jatkui kohti Havannaa, ja lähtöselvitykset Charles de Gaullen lentoasemalla hoituivat sujuvasti kaikista ennakkopeloista huolimatta.

Havannan lentoasemalla koirien boksit saapuivat jälleen matkatavara-aulaan ennen matkalaukkuja. Hieman kauhuissani riensin tarkistamaan missä mielentilassa ne ovat. Molemmat venyttelivät, haukottelivat ja tavatessa hännät alkoivat heilua. Hyvin näytti menneen tämäkin matka. Veimme ne heti pissalle ja saimme ensimmäisen kokemuksen trooppisesta lämmöstä. Heti pissan jälkeen koirat halusivatkin takaisin boksiin, ajattelivat ilmeisesti, että tutussa boksissa ei olisi niin kuuma. Ne matkasivat vuoden 1956 Chevroletin takapenkillä kohti majapaikkaa, jonka ilmastoinnin viileydessä ne ruuan ja iltalenkin jälkeen nukahtivat sänkyyn.

Koiranäyttelyt Karibialaisella otteella

Saavuimme Havannaan tiistai-iltana ja pienoinen *jet lag* vaivasi meitä ihmisiä ja selvästi myös koiria. Keskiviikko menikin haukotellessa ja koiranäyttelyyn valmistautuessa. Torstai-aamuna majapaikan kuljettaja Orlando vei meidät samaisella Chevroletilla Eduardo Saborit -stadionille, jossa näyttelyt pidettäisiin. Näyttelyssä kuulutettiin vain espanjaksi, joten olimme sopineet, että tulkinamme toimisi Havannassa asuva suomalainen Satu Kaarlela. Olimme hoputtaneet häntä olemaan hyvässä ajoin paikalla ennen kymmentä, jolloin näyttely alkaa. Saavuimme itse paikalle jo ennen yhdeksää, ja näyttelyalueella oli jonkin verran ihmisiä pystyttämässä telttoja, mutta yllättävän autiolta kaikki vielä näytti. Lähdin etsimään sähköposteista tutuiksi tulleita henkilöitä, ja löysinkin Marilinin, joka varmisti meidän olevan oikeaan ja aikaan ja oikeassa paikassa. Kello tuli kymmenen, mutta kehiä ei vielä

näkyneet missään. Näyttelytoimistossa kävi joku harvakseltaan, ja näyttelleasettajia lipui paikalle vähitellen. Kävin jälleen kysymässä, olenko ymmärtänyt aikataulut oikein. Kello oli jo lähes yksitoista, ja sain vastaukseksi, että oikein olen ymmärtänyt, näyttely alkaa kymmeneltä. Hieman ennen puolta päivää kuulutettiin, että nyt voi tulla ilmoittamaan koiria ja hoitamaan muita asioita näyttelytoimistoon. Yritin esittää koirien rokotustodistuksia, mutta Marilin ilmoitti tietävänsä niiden olevan kunnossa. "Älkää huolehtiko, kaikki on hyvin, nauttikaa näyttelystä." Niin me istuimme kuuman auringon ja sateenvarjojen alla, ja aloimme ymmärtää Kuuban aikakäsitystä – kaikki ei ole niin tunnilleen.

Vähitellen kehiä alettiin laittaa kuntoon, ja näyttelleasettajia saapui enemmän paikalle. Näyttelyyn pystyi ilmoittautumaan myös paikan päällä, näin osallistumismaksu oli halvempi. Suurin osa osallistujista näyttikönsä ilmoittautuvan tullessaan, ja kehissä oli huomattavasti enemmän koiria, kuin mitä näyttelyluettelossa oli mainittu. Koirarotuja oli paikalla huomattavasti vähemmän kuin meidän näyttelyissä. Eniten oli näyttelyluetteloon mukaan amerikan pitbull terriereitä, dobermanneja, rottwaileita ja boksereita. Näyttelyluetteloon oli merkitty 200 koiraa, mutta koska suurin osa ilmoittautui vasta näyttelyn aamuna, kokonaiskoiramäärää on vaikea arvailla. Oletan sen olleen noin 500 koiraa. Vähäinen määrä osallistuneita koiria meidän näyttelyihin verrattuna, mutta yleisöä oli paljon. Koiranäyttelyt ovat kaupunkilaisille tapahtumia, joihin pääsee osallistumaan halvalla, ja niinpä perheet leiriytyivät *picnicille* seuraamaan koiria ja kehien kulkua

koko suvun voimin.

Kuulutukset tapahtuivat espanjaksi, ja koska juuri mikään ei tapahtunut suunnitellusti, emme olleet aina perillä, milloin ja missä meidän tulisi olla. Onneksi näyttelytoimikunta piti huolta, että koiramme olivat ajoissa kehässä. Eräänä päivänä kajahti kaiuttimesta suureen ääneen "PERRO FINLANDES!!!". Silloin otimme koirat pikavauhdilla häkeistään ulos, ja juoksimme katsomaan kumpaa koiraa kuulutetaan ja mihin täytyy mennä.

Ensimmäinen näyttelypäivä alkoi sen verran myöhässä, että isojen kehien alkaessa pimeys laskeutui havannalaiseen tapaan parissa minuutissa näyttelyalueen ylle. Jostain syystä alueelle ei saatu valoja, mutta eipä aikaakaan, kun ison kehän viereen ajoi autoja, jotka kohdistivat valonsa kehään. Kieltämättä aika sokaistuneena kehää kierrettiin, mutta se kannatti, Sulo aloitti näyttelyt olemalla Best In Show!

Seuraavat kolme näyttelypäivää menivät jo rennosti. Tulimme paikalle vasta kymmeneksi, emme kuitenkaan uskaltaneet luottaa siihen, että aloitus viivästyy, vaikka näin joka päivä tapahtuikin. Vaikka eipä myöhästymisenkään olisi haitannut. Eräänä aamuna rotunsa ainoaa saksanpaimenkoiraa kuulutettiin ja kuulutettiin. Sitä odotettiin noin 15 minuuttia ja koska se ei ilmaantunut paikalle kehä jatkui. Iltapäivällä se sitten saapui kehän viereen ja koiran omistaja huuteli jotain kehäsihteerille. Kun arvosteltava rotu loppui, saksanpaimenkoira kutsuttiin kehään ja niin siitä tuli rotunsa paras.

Koska ulkomaalaiset näyttelleasettajat ovat vielä aika harvinaisia, meiltä kyseltiin paljon koiristamme ja miksi olemme

Valtaosa koirien esittäjistä oli miehiä

Katukoiria

innostuneet lähtemään Kuubaan. Ihmiset halusivat myös näyttää koiriaan ja kertoivat niistä ja omasta harrastuneisuudestaan. Eräskin mies, joka kasvatti siperianhuskyja, kertoi hakeneensa yhden koiransa Suomesta. Tapasimme useita rotujärjestöjen puheenjohtajia, jotka kävivät esittäytymässä. Useimmat heistä näyttivät toimivan näyttelytoimikunnassa.

Skyenterrierimme Sulo oli näyttelyiden aikana luultavasti yksi Havannan kuvatuimmista kohteista. Se oli toimitsijoiden mukaan ensimmäinen skyenterrieri Kuuban koiranäyttelyissä. Täytyy tunnustaa, että näyttelyn loppupuolella alkoi jo osin ärsyttää, että koko ajan oli ympärillä rinki ihmisiä, jotka halusivat kuvata ja ottaa selfietä yhdessä sen kanssa. Myös näyttelyn ulkopuolella meitä pysäytettiin jatkuvasti. Sulosta haluttiin tietää ja sitä haluttiin kuvata. Eräänä iltana ulkoilimme meille oudolla kadulla, kun pihalta juoksi nainen huutaen ”Campeón Finlandes!” ja halusi ottaa valokuvia. Ilmeisesti jossakin tiedotusvälineessä oli kerrottu ensimmäisen näyttelypäivän BIS-voittajasta.

Sulo ja Tenho menestyivät hyvin. Sulo oli BIS-voittonsa lisäksi toisena päivä BIS2 ja kolmantena päivänä RYP3. Tenhokin sijoittui joka päivä RYP-kehässä ja pääsivät sekina yhtenä päivänä kiertämään BIS-kehää. Molemmat koirat saivat kolme uutta titteliä: Kuuban muotovalio, Kuuban Grand muotovalio ja Keski-Amerikan ja Karibian muotovalio.

Havannan näyttelypäivät olivat mukavia, mutta liikaa on liikaa. Kaikista tuulettimista ja viilentimistä huolimatta, neljä päivää auringossa oli raskasta niin koirille kuin ihmisille. Viimeisenä päivänä alkoi väsymys jo näkyä kaikissa meissä.

Katukoiria ja lomailua

Näyttelyiden jälkeen alkoi lomailu, ja lähialueet tulivat koirien kanssa ulkoillessa tutuiksi. Olin pelännyt etukäteen katukoiria, joita olikin ikävän paljon. Tosin loman aikana sain huomata, että useilla näistä koirista oli koti, josta ne päästettiin aamulla omatoimiulkoilulle. Tontit olivat tiiviisti aidattuja, ja usea koira hoitikin koiran virkaansa yöaikaan vahtimalla pihaa. Aamulla ne päästettiin kadulle ulkoilemaan ja kenties myös etsimään sen päivän ateriaansa. Ensimmäisinä aamuina kauhistelimme, kun naapurin portista päästettiin kadulle joukko koiria, mutta kun samaa tapahtui joka puolella, muuttui kauhistelu osittain helpotukseksi, osalla katukoirista oli olemassa kuitenkin koti.

Irrallaan olevat koirat antoivat koirien ja ihmisten olla rauhassa, turhaa tuttavuutta ei tultu tekemään. Osa koirista oli selvästi kavereita keskenään, mutta osa väisti toisiaan kadun toiselle puolelle vastaan tullessaan. Vain pari pientä silkkiterrieriä, jotka karkasivat omistajaltaan, yrittivät käydä tekemässä lähempää tuttavuutta kimeästi haukkuen ja näykkien.

Katukoiriongelma on Kuubassa todellinen. Havannan keskustassa näkyi paljon huonokuntoisia koiria, jotka ilmeisesti elivät jätteitä syömällä ja paikallisten ja turistien ruokinnan avulla. Varsinkin keskustan alueella roska-astioiden viereen oli koottu ruuanjätteitä, ilmeisesti juuri katukoirille tarkoitettuna. Kuubassa ei ole eläinsuojelulakia. Joitakin pienimuotoisia eläinsuojelutoimijoita on, mutta heidän toimintamahdollisuutensa ovat kuulemma hyvin rajalliset. Kuubaan on lähiaikoina tulossa suuria lakiuudistuksia, ja eläinsuojelutoimijat tekevät työtä sen eteen, että maahan saataisiin myös toimiva eläinsuojelulaki.

Hyvä reissu, mukava mieli

Kaikista etukäteispeloista ja kauhisteluita huolimatta kaikki sujui paremmin kuin odotettiin. Näyttelyistä jäi mieleen ystävälliset ihmiset ja mukavan rento tunnelma. Havanna on kaunis, ystävällinen ja turvallinen kaupunki, jonne vielä toivottavasti pääsemme uudelleen. Uskon, että loma oli koiristakin mukava kokemus, olipa ainakin uusia ulkoilumaastoja ja valtava määrä uusia hajuja.

Ja entäpä ne hermoja koetelleet etukäteisvalmistelut ja kymmenet paperit, joista maksettiin aika paljon. Mikään kuudesta tullista, jonka kautta kuljimme, ei tyrkyttämisestä huolimatta tarkastanut koirien rokotuksia, terveystodistuksia tai mitään muutakaan koiriin liittyvää. Vain se, että niiden lennot on maksettu, kiinnosti lentoasemilla.

Kuubalaisesta byrokratiasta ja asioiden hoidosta kertonee jotain se, että Havannasta lähtiessä oli yllättäen eläinlääkärin tarkastus. Olin hyvilläni, kerrankin joku haluaa tarkastaa koirat. Mutta ei, eläinlääkäri halusi tarkistaa jonkin paperin, jota meillä ei ollut. Hän ei puhunut englantia ja virkailija puhui hyvin huonoa englantia, joten siinä sitten tuskailltiin, kun mikään esittämämme paperi ei kelvannut. Lopulta paikalle saapui englantia puhuva virkailija, joka kertoi, että meidän olisi pitänyt heti maahan saapuessa hankkia eläinlääkäriltä todistus koirien terveydestä. Yritin jälleen esittää eläinlääkärille virallista notaarin, ulkoministeriön ja Kuuban suurlähetystön hyväksymää eläinlääkärin allekirjoittamaa terveystodistusta, mutta se ei kelvannut. Ja niinpä hän kertoi meille, että tästä selviää 300 turistipesolla (n. 300 €) per koira. Terveystodistusten hankintaa maahan tulessa ei oltu ohjeistettu missään, mutta niin saimme tarvittavat leimat, ja pääsimme kotimatalle.

Myös paluulento Pariisiin sujui näitä Havannan lentoasemalla olleita hankaluuksia lukuun ottamatta koirilla ja meillä ihmisillä hyvin. Pysähdyimme Pariisiin vuorokaudeksi, ja koska Havannassa ruokaa oli ollut hyvin rajallisesti saatavilla, Pariisissa piti ostaa heti koirille viereisestä lihakaupasta makupaloja ja itselle konditoriasta joitakin kermaleivoksia. Ja sen jälkeen oli aivan pakko käydä kuvaamassa koirat Eiffel-torni taustallaan. Ja kun oltiin Pariisissa, oltiinkin jo melkein kotona. ♦